

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. RUGSĖJO 15 D. NUTARIMO NR. 997 „DĖL ŽALOS ATLYGINIMO NUKENTĖJUSIESIEMS DĖL SVEIKATOS SUŽALOJIMO AR SUSIRGIMO PROFESINE LIGA, KAI ŠI PRIEVOLĖ PEREINA VALSTYBEI, TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 997 „Dėl Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1.1. Pakeisti 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6. Kai žalos atlyginimo mokėjimo ~~prievolės~~ **prievolė** pereina valstybei pagal šios tvarkos 1.1 papunktį, žalos atlyginimo gavėjo gyvenamosios vietos ~~teritoriniams skyriams~~ **teritoriniam skyriui** pateikiami šie dokumentai:

6.1. žalos atlyginimo gavėjai (kai nėra likviduotos įmonės ar neveikiančios įmonės administracijos) pateikia prašymą, teismo sprendimą dėl žalos atlyginimo priteisimo arba buvusio žalos atlyginimo mokėtojo sprendimą (įsakymą), patvirtinančius, kad žalos atlyginimas buvo mokamas, ir **Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) išduotą sprendimą dėl netekto dalyvumo procentų (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ~~vadinama~~ Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba), (iki 2005 m. liepos 1 d. – Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos (toliau – Komisija) išduotą sprendimą ar pažymą apie dėl netekto darbingumo ~~netekimo procentus~~ procentų)**. Žalos atlyginimo gavėjai, turintys teisę į žalos atlyginimą nukentėjusiojo mirties dėl profesinės ligos atveju, pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos išvadą, kad nukentėjusysis mirė dėl profesinės ligos. Nepilnamečių, neveiksnių ar ribotai veiksnų tam tikroje srityje asmenų, taip pat asmenų, kurie sprendimus tam tikroje srityje priima naudodamiesi pagalba, ar jų atstovų prašymams taikomos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatos, reglamentuojančios šių asmenų sandorių sudarymą;

6.2. įmonė ar fizinis asmuo, privalėję mokėti žalos atlyginimą, pateikia prašymą ir sąrašą asmenų, kuriems turėjo mokėti žalos atlyginimą (nurodo jų pavardes, vardus, adresus ir žalos

atlyginimo dydį), **Agentūros išduotus sprendimus dėl netekto dalyvumo procentų (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos, ~~(iki 2005 m. liepos 1 d. – Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos Komisijos)~~ **išduotas išduotus sprendimus ar pažymas apie dėl netekto darbingumo netekimo procentus procentų)**, teismo sprendimus ar kitus dokumentus, pagal kuriuos buvo mokamas žalos atlyginimas. Nukentėjusiojo mirties dėl profesinės ligos atveju įmonė ar fizinis asmuo, privalėję mokėti žalos atlyginimą, pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos išvadą, kad nukentėjusysis mirė dėl profesinės ligos. Papildomai įmonė, fizinis asmuo ar nemokumo (bankroto) administratorius pateikia šiuos dokumentus:

6.2.1. kai įmonei ar fiziniam asmeniui iškelta bankroto byla, – teismo nutartį dėl bankroto bylos iškėlimo, teismo paskirto įmonės nemokumo (bankroto) administratoriaus dokumentus ir duomenis apie žalos atlyginimo mokėjimą ir jo nutraukimą;

6.2.2. kai įmonė neveikia ir jos bankroto procesas nevykdomas, – antstolio dokumentus, patvirtinančius, kad įmonė nevykdo ūkinės veiklos ir dėl lėšų bei turto stokos nėra galimybės išieškoti teismo priteistą žalos atlyginimą, taip pat dokumentus ir duomenis apie žalos atlyginimo mokėjimą ir jo nutraukimą;

6.2.3. kai įmonė likviduota ir (ar) išregistruota, kai nėra jos teisių ir pareigų perėmėjo, tačiau žalos atlyginimas nebuvo nei išmokėtas, nei kapitalizuotas, nei ši prievolė perduota aukštesniajai organizacijai, – pažymą apie įmonės išregistravimą iš Juridinių asmenų registro, duomenis apie tai, kad žalos atlyginimas ~~nesumokėtas~~ **neišmokėtas** iš karto ir nekapitalizuotas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (redakcija, galiojusi iki 2001 m. birželio 30 d.) 508 straipsnyje nustatyta tvarka, taip pat dokumentus ir duomenis apie žalos atlyginimo mokėjimo nutraukimą;

6.2.4. kai ~~nukentėjusieji~~ **nukentėjusysis** susirgo profesine liga ar buvo ~~sužaloti~~ **sužalotas** dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ~~dirbdami buvusiose valstybinėse įmonėse ir buvusiose žemės ūkio įmonėse dirbdamas buvusioje valstybinėje įmonėje ar buvusioje žemės ūkio įmonėje (kolūkiuose, valstybiniuose ūkiuose kolūkyje, valstybiniame ūkyje) iki jų jos privatizavimo,~~ – dokumentus, patvirtinančius įmonės privatizavimą (akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, žemės ūkio bendrovės pateikia Juridinių asmenų registro tvarkytojo išduotą registravimo pažymėjimą), **Agentūros išduotą sprendimą dėl netekto dalyvumo procentų (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos, ~~(iki 2005 m. liepos 1 d. – Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos Komisijos)~~ **išduotą sprendimą ar pažymą apie dėl netekto darbingumo netekimo procentus procentų)**, kurių nukentėjusysis neteko dirbdamas buvusioje valstybinėje įmonėje ar buvusioje žemės ūkio įmonėje (kolūkyje, valstybiniame ūkyje) iki jos privatizavimo;

6.2.5. ~~kai po įmonės privatizavimo nustatius profesinę ligą po įmonės privatizavimo nukentėjusiesiems, dirbantiems~~ **nustatyta profesinė liga nukentėjusiajam, dirbančiam** toje pačioje ar kitoje įmonėje, kurioje darbo aplinka dėl jos kenksmingo veiksnio (veiksnių) poveikio taip pat turėjo įtakos darbuotojo sveikatos sutrikimui, – dokumentus, patvirtinančius įmonės privatizavimą (akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, žemės ūkio bendrovės pateikia

Juridinių asmenų registro tvarkytojo išduotą registravimo pažymėjimą), **Agentūros (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos, (iki 2005 m. liepos 1 d. – ~~Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos~~ **Komisijos**) išvadą apie ~~dėl dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d.~~ – darbingumo), kurio nukentėjusysis neteko dirbdamas buvusioje valstybinėje įmonėje ar buvusioje žemės ūkio įmonėje (kolūkyje, valstybiniame ūkyje) iki jos privatizavimo, ~~dalį dalies, atsižvelgiant~~ **atsižvelgdami** į darbo **toje įmonėje** sąlygas ir ~~toje įmonėje~~ dirbtą laiką. Šią išvadą įmonė ar teritorinis skyrius gauna, kai kreipiasi į **Agentūrą** ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą~~, pateikdami duomenis apie ~~nukentėjusiųjų~~ **nukentėjusiojo** dirbtą laiką ir darbo aplinkos kenksmingumą toje įmonėje iki ~~ir po jos~~ privatizavimo **ir po jo**, taip pat kitus **Agentūros** ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos~~ nurodytus dokumentus, tarp jų ir dokumentus iš kitų įmonių, kuriose **dirbtas** darbas galėjo turėti įtakos darbuotojo sveikatos sutrikimui. Kilus ginčui tarp žalos atlyginimo mokėtojų, **netekto dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – **netekto** darbingumo ~~netekimo~~) ir žalos atlyginimo dalis kiekvienu atveju nustato teismas;

6.2.6. kai įmonės bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, – kreditorių susirinkimo sprendimą bankroto procesą vykdyti ne teismo tvarka, nemokumo administratoriaus pateiktus dokumentus ir duomenis apie žalos atlyginimo mokėjimą ir jo nutraukimą;

6.2.7. kai teismas priima nutartį atsisakyti iškelti nemokaus juridinio asmens bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva, – teismo nutartį atsisakyti iškelti nemokaus juridinio asmens bankroto bylą, taip pat dokumentus ir duomenis apie žalos atlyginimo mokėjimą ir jo nutraukimą;

6.3. ~~kai~~ **jei** nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas, turintis teisę gauti žalos atlyginimą tarptautinėje sutartyje nustatyta tvarka iš užsienyje esančios už žalą atsakingos įmonės, jo negauna, žalos atlyginimo gavėjas pateikia prašymą, **Agentūros išduotą sprendimą dėl netekto dalyvumo procentų (iki 2023 m. gruodžio 31 d.** – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos, (iki 2005 m. liepos 1 d. – ~~Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos~~ **Komisijos**) išduotą **sprendimą ar** pažymą apie **dėl netekto** darbingumo ~~netekimo procentus~~ **procentų**), dokumentus, įrodančius, kad nelaimingas atsitikimas darbe įvyko ar profesine liga nukentėjusysis susirgo dirbdamas užsienyje esančioje įmonėje, ir dokumentus, įrodančius, kad žalos atlyginimo nemoka **už žalą** atsakinga ~~už žalą~~ įmonė (šios įmonės ar kompetentingos įstaigos atsakymą ~~ir žalos atlyginimo gavėjo gyvenamosios vietos savivaldybės vykdomosios institucijos pažymą~~ apie žalos atlyginimo nemokėjimą (mokėjimo nutraukimą) arba kitus žalos atlyginimo nemokėjimo faktą patvirtinančius dokumentus). Jeigu žalos atlyginimo gavėjas negali pateikti nemokėjimo faktą patvirtinančio dokumento, teritorinis skyrius žalos atlyginimą moka, kol gaunamas atsakymas iš užsienyje esančios už žalą atsakingos įmonės ar kompetentingos įstaigos. Žalos atlyginimo mokėjimas nutraukiamas, kai žalos atlyginimo gavėjas jį pradeda gauti iš užsienyje esančios už žalą atsakingos įmonės tarptautinėje sutartyje nustatyta tvarka. ~~Kai~~ **Jei** žalos atlyginimo gavėjas nepraneša apie žalos atlyginimo gavimą iš **užsienyje esančios už žalą** atsakingos įmonės, permokėtos sumos išieškomos teismine tvarka.“

1.2. Pakeisti 6¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„6¹. Kai žalos atlyginimo mokėjimo ~~prievolės~~ **prievolė** pereina valstybei pagal šios tvarkos 1.2 ir 1.3 papunkčius, žalos atlyginimo gavėjo gyvenamosios vietos ~~teritoriniams skyriams~~ **teritoriniam skyriui** pateikiami šie dokumentai: prašymas, teismo sprendimas arba buvusio žalos atlyginimo mokėtojo sprendimas (įsakymas) ir **sprendimas ar pažyma apie dėl netekto dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekto darbingumo netekimo) procentus procentų**. Šios tvarkos 1.2 papunktyje nurodytu atveju papildomai pateikiama pažyma apie įmonės išregistravimą iš ~~juridinių~~ **Juridinių** asmenų registro, duomenys apie tai, kad žalos atlyginimas ~~nesumokėtas~~ **neišmokėtas** iš karto ir nekapitalizuotas iki 2001 m. birželio 30 d. galiojusio Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 508 straipsnyje nustatyta tvarka, dokumentai ir duomenys apie žalos atlyginimo mokėjimo nutraukimą, o šios tvarkos 1.3 papunktyje numatytu atveju – buvusios žemės ūkio įmonės (kolūkio, valstybinio ūkio) privatizavimą (reorganizavimą) įrodantys dokumentai.“

1.3. Pakeisti 6² punktą ir jį išdėstyti taip:

„6². Kai žalos atlyginimo mokėjimo prievolė pereina valstybei pagal šios tvarkos 1.4 papunktį, žalos atlyginimo gavėjo gyvenamosios vietos ~~teritoriniams skyriams~~ **teritoriniam skyriui** pateikiami šie dokumentai: prašymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos išvada, kad nukentėjusysis mirė dėl profesinės ligos, asmens teisę į žalos atlyginimą įrodantys dokumentai (**asmens su negalia pažymėjimas (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – neįgalaus asmens neįgaliojo pažymėjimas)**, ~~santuokos liudijimas, gimimo, mirties liudijimai~~ **civilinės būklės aktų įregistravimo liudijimai, civilinės būklės aktų įrašus liudijantys išrašai, archyvų pažymos ir kita**). **Sprendimo (sprendimų) Pažymos ar pažymos (pažymų) apie nustatytus dėl nustatytų netekto dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekto darbingumo netekimo) procentus procentų** ar asmens ~~neįgalumą~~ **neįgalumo lygio** asmeniui pateikti nereikia, **kai jei** šie duomenys gaunami iš **Agentūros Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos** elektroniniu būdu pagal asmens duomenų teikimo sutartį. ~~Dokumentai, patvirtinantys atitinkamą asmens civilinės būklės aktą (santuokos, gimimo, mirties liudijimai)~~ **Civilinės būklės aktų įregistravimo liudijimai, civilinės būklės aktų įrašus liudijantys išrašai, archyvų pažymos** pateikiami ~~tu atveju~~, jeigu juose nurodytų duomenų, įrodančių asmens teisę į išmoką, nėra Lietuvos Respublikos gyventojų registre. Apie tai, kad dokumentų pateikti nereikia, pranešama žalos atlyginimo gavėjui.“

1.4. Pakeisti 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7. ~~Kai~~ **Jei** žalos atlyginimo gavėjas negali pateikti visų dokumentų, numatytų šios tvarkos 6.1 ir 6.3 papunkčiuose, juos, taip pat 6.2.2 papunktyje (~~kai jei~~ nėra neveikiančios įmonės administracijos) ir 6.2.3 papunktyje (~~kai jei~~ nėra likviduotos įmonės) nurodytus dokumentus iš Juridinių asmenų registro tvarkytojo, kitų institucijų išsireikalauja teritorinis skyrius. Prireikęs **informacijos**, teritorinis skyrius kreipiasi ~~informacijos~~ į pareiškėjo nurodyto buvusio žalos atlyginimo mokėtojo buveinės archyvą. Lietuvos Respublikos įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo ~~pranešti~~ **pateikti** teritoriniams skyriams savo turimus duomenis šiais klausimais. **Sprendimo (sprendimų) Pažymos ar pažymos (pažymų) apie nustatytus dėl**

nustatytų netekto dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netekto darbingumo netekimo) procentus procentų ar asmens neįgalumą neįgalumo lygio (šios tvarkos 6.1, 6.2, 6.3 papunkčiai ir 6¹ punktas) asmeniui pateikti nereikia, ~~kai~~ **jei** šie duomenys gaunami iš **Agentūros Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos** elektroniniu būdu pagal asmens duomenų teikimo sutartį. ~~Dokumentai, patvirtinantys atitinkamą asmens civilinės būklės aktą (santuokos, gimimo, mirties liudijimai)~~ **Civilinės būklės aktų įregistravimo liudijimai, civilinės būklės aktų įrašus liudijantys išrašai, archyvų pažymos** pateikiami ~~tu atveju~~, jeigu juose nurodytų duomenų, įrodančių asmens teisę į išmoką, nėra Lietuvos Respublikos gyventojų registre. Apie tai, kad dokumentų pateikti nereikia, pranešama žalos atlyginimo gavėjui.“

1.5. Pripažinti netekusiu galios 10 punktą.

~~10. Teritorinis skyrius, perėmęs žalos atlyginimo mokėjimo prievolės vykdymą, pateikia bankrutuojančios ar likviduojamos dėl bankroto įmonės ar fizinio asmens nemokumo (bankroto) administratoriui pažymą apie žalos atlyginimo mokėjimo prievolės perėmimą, kuri yra pagrindas įtraukti teritorinį skyrių į bankrutuojančios ar likviduojamos dėl bankroto įmonės ar fizinio asmens kreditorių sąrašą reikalavimams atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga vykdyti.~~

1.6. Pripažinti netekusiu galios III skyrių.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS ATGREŽTINIO REIKALAVIMO TEISĖS ĮGYVENDINIMAS

~~13. Valstybė, atlyginusi žalą Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytais atvejais, turi atgrežtinio reikalavimo teisę į įmonę, atsakingą už padarytą žalą, tokio dydžio, kiek išmokėjo žalos atlyginimo. Įstatymu nustatyta tvarka šią teisę įgyvendina teritorinis skyrius, priėmęs sprendimą mokėti žalos atlyginimą ir jį išmokėjęs.~~

~~14. Atgrežtinio reikalavimo teise teritorinio skyriaus išreikalautos lėšos pervedamos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba šias lėšas grąžina į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą.~~

2. Nustatyti, kad:

2.1. iki 2023 m. gruodžio 31 d. pradėtos atgrežtinio reikalavimo teisės į atsakingus už padarytą žalą fizinius ir juridinius asmenis įgyvendinimo procedūros baigiamos pagal Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 997 „Dėl Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nuostatas, galiojusias iki 2023 m. gruodžio 31 d.;

2.2. asmenims, kuriems netektas darbingumas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga nustatytas ir sprendimas skirti jiems žalos atlyginimą nebuvo priimtas iki 2023 m. gruodžio 31 d., žalos atlyginimas skiriamas pagal Tvarkos aprašo nuostatas, galiojusias iki 2023 m. gruodžio 31 d.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras